

GYŐRI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP, A GYŐRI FÜGGETLENSÉGI és 48-as PÁRT KÖZLÖNYE.

Helyben: Előfizetési ára: Vidéken:
 egész évre . . . 16 K — f. egész évre . . . 20 K — f.
 félév. 8 K — f. félév. 10 K — f.
 negyedévre . . . 4 K — f. negyedévre . . . 5 K — f.
 egy óra 1 K 50 f. egy óra 1 K 80 f.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. RAAB GÉZA.
 FELELŐS SZERKESZTŐ:
BÉKEFI DEZSŐ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Baross-ut 11. szám. I. emelet. Telefon 111.
 Hirdetések árszabály szerint számíttatnak.
 Egyes szám ára 6 fillér.
 Nyitlér sora 50 fillér.

Új epidemia.

— Detektív regények hatása —

(—) Bizonyára élénk emlékezetében van olvasóinknak annak a néhány serdületlen gyermeknek históriája, kiket a fővárosi rendőrség nemrégiben furfangosan kieszelt apróbb betörések s lopások miatt elfogott s a javítóintézetekbe internált. A vizsgálat során a suhancok tanuvalloásaiból kitudt, hogy ezek a tolvajcsemeték kalandos próbálkozásukhoz az impulzust a gombamódra terjedő detektív regények olvasásából — hogy úgy mondjam — falásából merítették. Az újpesti rablás egyik tettesénél, Antosievics elvtárs vasmunkásnál a rendőrök Nick-Carter rémregényeinek egyik orosz nyelvű füzetét találták meg. Cikkünknek ez a körülmény is aktualitást ad. Átvizsgáltam több tanulóknak könyves polcát majdnem mindenütt ott találtam a divatos méreg forrásait Scherlock-Holmes kalandjainak gyatra ponyva-utánzatait, Guthi Soma „Fekete könyv”-ét s borzalmas képekkel ellátott füzeteket rejtelmes gyilkosságokról, bravuros gazettek hőseiről, nyomozó detektívek idegizgató kalandjairól, éjjeli büntényekről stb.

Mi ez kérem? Észrevették azt a szülők, tanárok, tanítók, nevelők, hogy mig tifusz, kolera, difteritisz ellen védekezünk, mig a közegészségügy fejlődésén fáradozunk, addig ifjúságunk lelki világában egy minden testi epidemiánál veszedelmesebb fertőzőbetegség kap lábba, a detektívregény-falás?

Nincsenek külső tünetei, mint a himlőnek, vörhenynek; nem teszi fuldoklóvá a lélekzetvételt, mint a difteritisz; nem gyilkol oly hamar, mint a kolera, de veszedelmesebb, gyógyíthatatlanabb mindannyinál. A lelket fojtogatja, az erkölcsöt öli meg. Tudjuk mindnyájan, látjuk mindnyájan, küzdünk ellene szóval és tollal mindnyájan, ajánlunk ellene gyógyszer mindnyájan és ennek dacára terjed, újabb és újabb áldozatokat szed, újabb és újabb lelkeket fojtogat.

Ott van kifüggesztve a könyvkereskedések, dohánytőzsdék ablakai mö-

gött, millió és millió példány forog belőle közkézen, kétes értékű lapok hirdetése rovata közli az új példányok megjelenését, a régiékhöz rohamos fogyását.

A Nick-Carterek, Scherlok Holmesek, Nobodyk, Buffalo Billek, Grant kapitányok rettenetes módon kapósak félművelt emberek között s ami még borzasztóbb, a tanuló ifjúság között is. Szabad idejében épügy, mint a tanórák alatt lopva, dugva, titokban, nem is olvas mást a serdülő ifjúság, mint ezeket a mérget lehelő füzeteket s mohón szívja magába a bűn, az erkölcsstelenesség, a lelki halál miazmáit.

A katolikus sajtó, a kath. tanfériak és humanisták után egy zsidó rabbi, egy megbecsülni való lelkű ember, Stern Ábrahám, a pesti izr. hitközség fiuiskolájának igazgatója is kikelt a lelki mételet hintő nyomdatérmekek ellen s felhívta a szülőket, tanítókat, minden becsületesen gondolkodó hitsorsosát a detektívregények elleni küzdelemre. Hogy lesz-e sikere felhívásának, az a jövő titka.

Pedig legfőbb ideje van a cselekvésnek, mert az utolsó óra, melyben az ifjúság megmentését megkísérelhetjük, már itt van. Hihetetlen módon terjednek a füzetek az ifjúság és a feltanult, járszalagon vezetett munkásosztály körében s a rombolás, melyet szinte észrevétlenül, de eredményében annál végzetesebben végeznek, megdöbentő, kétségbejítő.

Elvont problémák.

— Megfigyelések. —

Győr, november 14.

A mindennapi problémák, rideg elbírálásban elvontakká válnak. A napi élet ezer számra teremti az eseményeket, melyeket elbírálni s amelyekből következtetéseket vonni, csak az olyan magamhoz hasonló reszketegkezű öreg embernek van türelme és talán a fiatalnál több joga is.

Szeretem Győr városát, annak minden emberét jó és rossz tulajdonságaival egyaránt. Itt éltem le életemet s hozzám nő e

város minden fájdalma, öröme. Évtizedek óta van alkalmam figyelni, az egymásra tuduló eseményeket, figyelem az embereket, az egymást felváltó korok erkölcsét és társadalmát. Hogy e leélt hosszú idő alatt mily tapasztalati eredményre jutottam? Azt így egyszerűen nem mondhatom el. Talán nem is tudnám hirtelen min kezdjem, avagy mit vegyek bonckés alá; hanem ha soraim napvilágot fognának látni, úgy megpróbálom, úgy társadalmi, mint politikai megfigyeléseimet e lapok hasábjain közreadni.

Talán számot kellene adnom arról is a nagy nyilvánosság előtt, hogy miért használom fel a „Győri Napló” szíveségét igénytelen öreg ember sorai közlésére? Teszem azért, mert ez a lap tartotta meg idáig a legtisztábban a sajtótól megkivántató pártatlanságot és ideális önzetlenséget. Nem változtatja naponkint politikai felfogását, de megmaradt, minden vonatkozásában és minden kérdésében ridegen függetlenségi és 48-as. Sohasem volt alkalmam tapasztalni, hogy e lap bárkivel szemben elfogult lett volna, avagy, hogy bárkit kedvezésben, avagy meg nem érdemelt dicséretben részesített volna. Miért is hiszem e lap helyt fog adni igazmondó soraimnak.

De lássuk a problémákat, miket a maguk rideg meztelenségében akarok az olvasó elé tárni. Bajos köztük válogatni, miért is maradjunk a közvetlen aktualitásnál.

Mindenekelőtt mindenkor és mindenhol a legaktualisabb a sajtó. Kérdés tehát a győri sajtó megfelel-e a követelményeknek vagy sem? Erre természetesen sporadikus választ adni csaknem lehetetlen, mert Győrött többféle változata létezik a napikronikásoknak. Van tisztán politikai arganum, amilyen a tekintet megjelölő klerikális „Összetartás” és az ezzel homlokegyenest ellenkező politikai irányu Munkás Újság. A „Győri Vasárnapi Újság” és a „Győri Friss Újság”-on kívül különben a többi lap is mind politikainak valja magát, anélkül azonban, hogy egyszer is politikai irányu volna.

A Győri Hírlap, a jó öreg, újabban a mióta a darabontság korszaka letűnt, csak célszerű politikát folytat, olyat ugyanis, amely alkalmas népszerűséget kölcsönözni neki; egyebekben pedig tisztán közgazdasági és közigazgatási, no és néha kinrim rovatokkal tölti meg, jobb sorsra érdemes hasábjait.

A szenzációk sajtója a Győri Újság, még ma olyan fiatal, hogy politikája, ma még kiforratlan, ugynevezett nagyon zöld. Legaiább különösen legutóbb úgyvettem észre, hogy amit egy nap politikailag állít, azt másnap, majd siet ledorongolni. Ilyen például a legutóbbi közigazgatási tagválasztás-kor megeresztett erőszakolt logikátlan megjegyzések, amely alól a lóláb nyilvánvalóan kilátszott.

Mint politikai organum egyedül a Győri Napló teljesíti híven kötelességét. Nem akarom e helyütt méltatni e derék lap működé-

Férfi, női

és gyermek cipőt, kalapot, inget, kesztyűt, nyakkendőt, alsó tricót jól olcsón

Lukács Ignácnál

vásárolhatunk Győr, Baross-ut 8.

Ugyanott több ezer pár férfi és női gyapjú harisnya leszállított árban kerül eladásra.

sét, — csak mint elvont problémát állítom a győri függetlenségi közönség, függetlenségi kormány hatalom és közigazgatás elé; — méltányolják és támogatják-e kellőképpen e politikai eszmék lefektetett sajtóját? — ime itt a problematikus kérdés, adja meg rá a nagyközönség a választ.

Vén cimborá.

Földet a népnek!

Győr november 14.

A képviselőház pénzügyi bizottságában, a földművelésügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, az elhangzott felszólalások kapcsán rendkívül fontos és jelentős nyilatkozatokat tett birtokpolitikáról.

A szélesen kifejtett programjában foglalja magában a motívumokat, a melyek Darányi Ignácot tiszteztendő minisztersége alatt állandóan irányították. Igaz, hogy a rendkívül nehéz idők útjában állottak a megvalósításnak, de a mai beszéd Magyarország föld után áhító lakosainak garanciát nyújthat arra nézve, hogy ezek a reformok rövidesen tetten is öltetnek.

A miniszter elsősorban elismerte, hogy lehetséges ugyan messze jövőre való programot alkotni, de hogy egy ötven évre szóló program ne szenvedjen változást, azt biztosítani nem lehet. Az eddigi eredmény, ha nem is teljes, mindenesetre figyelemre méltó, mert egy ötven év előtti birtokot összehasonlítva annak mai értékével óriási különbséget látunk. Egy hajdani mocsárnak, vagy lának értéke holdankint öt forint volt, ma a lecsapolás után két-háromszáz forint s az utóbbi időben kilencszáz holdat csapoltak le.

A mi az öntözést illeti, erről törvényjavaslat készült, de a társadalom ebben a kérdésben nagyon bizalmatlan. Nálunk sem az az intelligencia, sem az a folyó tőke nincs még, a mely ezt a kérdést gyakorlatilag előre vinné. Az is baj, hogy folyó vizeinknek esése kedvezőtlen az öntözési rendszerre. Mindazonáltal Széchenyi és idősb. Andrássy Gyula kezdeményezésének útján e téren is haladunk.

A „Győri Napló“ tárcája.

Csendes forradalmárok.

A Győri Napló eredeti tárcája.
Írta: Modrovich Lajos.

— Ha én szabad lehetnék!... — sóhajtott föl magában Jaák, mikor egy szép tavaszi napon kilépett az utcára és szíve egy perc hatása alatt megtett az élet gyönyört ígérő álmaival.

Dél volt, üde, fölmelegítő májusi nap. A rügyfakasztó, szerelmet ébresztő tavasz rég óhajtott, legelső derűs napja, mely jöttével új vágyakat és reménységet lopott a szívekbe, megpezdítette az emberek ereiben a vért és szebbé, kedvesebbé látszott tenni az életet.

Az utca szokatlanul népes és sokszínű tarkaságában szinte ünnepélyes volt. Főnt köröskörül azur-kék, ragyogó ég, lent zsi-bongás, tömegek vidám életárja, csupa szín és hangulat mindenfelé. A déli harangszó a fél várost kivetette az utcára, melyben szegények és gazdagok, ifjak és öregek, a társadalom különböző osztályai mind egyformán képviselve voltak. Itt az üzletek és irodák alkalmazottai siettek hazafelé; amott a gyárak műhelyeiből özömlött kifelé a szurtos munkássereg; és másutt a kiöltözött, fényes uriosztály indult déli sétájára.

Jaák a rabságban tartottak kielégítet-

Kijelentette a miniszter, hogy a közép-osztály fentartását tartja első feladatának. Egyébként miniszteriumában nagy munka folyik, s a telepítési törvényjavaslat már készen van. A parcellázó terén az altruisztikus rendszert indította meg. Hangsúlyozta egyúttal azt is, hogy a milyen könnyű a telepítés a magyar vidéken, oly nehéz az ország határain. A parcellázás ügyében oly törvényt kell szerinte hozni, amely az államnak több jogot biztosít. Az állami birtokokon a bérletek egymás után járnak le, s ezeket, ahogy szabaddá v. Inak már továbbra szociális érdekek szerint kezelik. Nap-nap után oda hat, mondta a miniszter — hogy a nagybirtokok kisembereknek adassanak bérbe. Helyesli a népszéles rétegeinek az állami élet sáncaiba való bevonását, de a jelen viszonyok közt meg nem tudnánk gondoskodni általános jóléről. Bekell hát várni az előkészítés nagy munkáját. A kivándorlást másképpen nem lehet megszüntetni csak a népnek földhöz való kapcsolásával.

Szóval a miniszter földet akar adni a népnek. Igaz magyar érzése, megsugta az ezrek óhaját, a hazai népnek föld után való vágyakozását, s a hatalmas programot ez irányban kiszélesítette. Zászlóján ezek a szavak diszelegnek: Földet a népnek.

És ez a rövid néhány szó magában véve is alkalmas a jövő agrikultur nagy Magyarországra kiépítésére.

Munkásgimnázium Győrött.

— Novemberben megnyílik. —

A közel jövőben egy új iskola nyílik meg, melynek hivatása igazán a kultúra terjesztése ott, ahol arra égetően szükség van. Terjeszteni azok között a tudományt, kiknek nem volt módjukban azt elsajátítani.

A győri tanerők fognak előadásokat tartani hetenként négyszer, esténként és pedig felváltva, hetenként kétszer vetített képeket mutatnak be, kétszer pedig ezek nélkül tartanak előadásokat.

A tanítást novemberben kezdik az idén, míg jövőre már októberben és márciusban tart.

len vágyódásával, mohón, nehéz lélegzetvételrel szívta magában a szabad levegőt, mely arcának enyhe érintésében olyanak tetszett, mint egy szereimes, ifjú nő meleg lehellete, édes, mámorító csókja.

— Ha én szabad lehetnék!...

És ábrándos lelkületet mély, fájdalmas nyughatatlanság fogta el, miközben régen, vagy sohasem látott tájékok színes képei vonultak el szemei előtt és szerette volna mindazt, amit maga körül látott, örökre elfelejteni.

... Valahol messze, a városon kívül most apró madárkák énekétől hangos a tájék; valahol most ibolya- és gyöngyvirág-illattal teli a lég, zöldel a pázsit; valahol elmélyítő, titkos csodákat mesél a sötét erdők hívogató csöndje; valahol boldogság az élet. közel van az Isten...

Elgondolkozva, a komor, törődött lelkű emberek lassu, fáradságos lépéseivel ment az útján Jaák, s csak méginkább elszomorodott, amint egy napfényben, örömben hullámzó élet pajzán játékát látta maga körül.

— Ah! nekünk az élet szépsége, büvös megújodása is csak valótlan ábránd, gunyos hazugság, — fogta föl az egészet, — mely egy pillanatra elragadja képzeletünket és a vágyak szárnyaira emel, de aztán megint csak visszahullanak a sivár valóság börtönébe — tehetetlenül, tovább sanyalódnak...

Ez az eszme már nem mai keletű.

Az iparos képzés fejlesztésén munkálkodó szakemberek évtizedek óta sürgetik, hogy az iparos inasiskolából a felszabadulás napján kilépő nemzedék számára életrevaló továbbképző intézményekről kell gondoskodni, mert ilyenek hiányában művelt iparososztályt teremteni nem lehet. Hogy ez általános érdekű közművelődési kérdés és nem az ipari szakképzés szűkebb kategóriájába tartozik, világossá lesz azokból a statisztikai adatokból, amelyek az iparos ifjuság tanulmányi viszonyaira vonatkoznak.

Ezekből megtudható, hogy Magyarországon 105,000 iparos másból nem egészen 80 ezer részesül rendszeres tanonciskolai oktatásban, 10,000 csak ismétlő iskolába jár, 15000 ellenben semmiféle tanításhoz nem jut.

Vannak azonban ennél még meglepőbb adatok.

A felszabaduló fiatal segédek száma mintegy 15,000-re megy évenként. Ezek legnagyobb részben 16—17 esztendő fiatal fiúk akik átmentek már az életnek egyik legkeményebb iskoláján, akik már tapasztalatból, tudják, hogy a boldoguláshoz tudás kell és akik ugyan ezért művelődésre való törekvésüknek, a komoly tanulmányoknak általában igen dicséretre méltó jelei adják. Bizonyítja ezt az országban fenálló 452 inasiskola igazgatóságai, amelyek jelentései konstatálják, hogy az iskola harmadik osztályába járó fiúk figyelmességükkel és szorgalmukkal meglepően különböznek alsóbb osztálybeli társaiktól. Ezeket tehát a felszabadulás éppen abban az időben ér, mikor már megkomolyodtak és amikor a tanításnak legfőbb hasznát vehetnék. Sajnos, amikor felszabadulnak, elvesznek a tanulás minden lehetőségét. A tanonciskola bezárul számukra, más intézmény pedig, ahol magukat tovább képezhetnék oly csekély számban van, hogy azokba csak egy elenyésző töredék juthat be közülök.

Ez a hiány országos. Ezen akarnak segíteni a munkásgimnáziumok felállításával. Győr város az első helyen áll az ipari városok között, itt van legalkalmasabb talaj a munkásgimnáziumra, ezért választotta Molnár Viktor közoktatásügyi államtitkár városunkat egy ily gimnázium székhelyévé.

Szerencsétlen ember volt. Jaák az ő különös meglátásaival, mint általában mindazok, akik nemcsak azt látják valóban, amit látnak, hanem azt is, a mi gyakran a látszat mögött van. Sőt legtöbbször csakis azt látta, azért most is, mindannak, amit látott, csak a borus, elszomorító oldalát vette észre igazán. Diszharmonikus lélek volt, kit nagyratörő idealizmusa a jólét és nyárs-polgári boldogulás számára végképp elvesztett. Szegénynek született és művészi ambíciókat táplált magában, ami teljesen elég volt ahhoz, hogy semmiképpen se érvényesüljön és egész élete az elhibázott életük kálváriája legyen.

Immár huszonnyolc éves és minden jel arra vall, hogy a harmincat — legyen neki! — talán a negyvenet is megéri, minden számbavehető siker nélkül s még hozzá keserű kenyérgondok között, lealacsonyító szegényen. És mindent az emberek kislelkű hitványságának, vagy buta rosszakaratának köszönhetette, mely születése óta mintegy velejárója volt lenézett szegénységének. A munka, amelylyel a mások rabjává szegődött, csak mindég kutyakötelesség számba ment nála és sohasem volt belőle érdeme; és jelleme, akarata, amelylyel az alacsony előnyökért való tülekedés közepette minden kísértésnek ellentállott, sohasem találkozott elismeréssel, hanem e helyett inkább csak nélkülözésben és alattomos üldözésekben volt része.

Schwechati és pilseni sör

állandóan frissen csapolva, kitűnő kávéházi italok, izletes ételek, tisztán kezelt borok. — Figyelmes kiszolgálás. — Mérsékelt árak. — Zártkörű társaságoknak külön helyiségek.

Stoiber Márton diszesen átalakított **Vigadó** kávéháza és éttermében
Győrött, a Széchenyi-téren.

Szerencsés kézzel jelölték ki Matavovszky Bélát, a felső keresk. iskola nagy-tudású, agilis igazgatóját helyi megbízottul, aki sokoldalú tapasztalataival és széleskörű ismereteivel biztos alapját vetette meg a győri munkás-gymnáziumnak. A gyárak, vállalatok, hatóságok meleg szeretettel karolták fel az eszmét, anyagi és erkölcsi támogatásukat megígérték s így még ez év folyamán megnyílik a munkás-gymnázium első évfolyama.

A munkás-gymnázium hallgatója lehet minden munkás vagy munkaerő, aki 16-ik életévét betöltötte, írni, olvasni tud és a munkás-gymnázium házirendjének magát alávetni kész. Az előadások — vetített képekkel — hétköznapokon este 8 órától lesznek s a téli hónapokban tartatnak.

A munkás-gymnázium három tanfolyamból áll, melyeknek tárgyai a gyakorlati életből vannak merítve. Tanfolyam bevégeztével ünnepies vizsgálatot tartanak s a jó eredménnyel vizsgázók „Munkás-gymnáziumi“ végbizonysítványt kapnak.

Előre is felhívjuk az új közhasznú intézményre az érdeklődők figyelmét, kiknek bővebb felvilágosítást a győri munkás-gymnázium szervezője Matavovszky Béla igazgató ad.

Analfabéták.

751 tanköteles nem jár iskolába.

Míg egyfelől örömmel adhatunk hirt kulturális viszonyaink javulásáról az által, hogy újabb és újabb iskolák, tanfolyamok nyílnak azok részére, akiknek nem volt módjukban annak idején az alapismereteket megszerezni, vagy önképzéssel tudásukat tovább fejleszteni, más részről szomorúan kell tudomásul vennünk, hogy e nagy kulturális mozgalom mellett oly jelenségek merülnek föl, melyek oly kultur helyen mint Győrváros megdöbbentő.

Az új választási törvény politikai jogok gyakorlását a polgárok műveltségi fokától függővé tehát oly jogok gyakorlása van függővé téve az elemi ismeretektől melyet minden embernek vágya elérni és mégis ma mikor már annyi iskola az iskolába járásra annyi kényszerítő körülmény áll föl, előfordulhat az a szegényletes körülmény, városunkban 751 tanköteles körben lévő gyermek van, kik nem részesülnek semmi féle oktatásban sem.

Sokat szenvedett, s a miatt sokat gondolkodott is az élet problémái fölött. A művészi pályára készült, vagy nem is készült, talán arra született, — hogy megérező, finom lelkével egy egész életen át a nagy örök Természet megnyilvánulásait figyelje, transzcendentális erejével az Embert karakterizálja, hogy a maga és a másik lelkében harmoniát teremtsen — de a megélhetésért való szakadatlan, küzködés megakadályozta törekvéseiben, és elment valami hivatalba robot-munkát végezni.

S most, hogy ebbe a különféle rangú és rendű emberekből összeverődött utcai tömegbe keveredett és önkénytelenül elmerült annak szemléletében, most úgy érezte magát, mint egy pusztán reménykedésben élő tehetetlen rab, a ki már előre megsejti, ha a börtön ablakai felé közeledik a napfény s elcsüggedt beteg lelkületet egy percre mintha megnyugtató enyhülettel töltene el a beszűrődő világosság...

— Szép az élet, ha az ember szabadabb lehet, — gondolkodott magában, miközben arca elsápadt, beesett szeméi mélyen rejtett szenvedélyektől égtek, s elarulták forró hangulatát, melyet egy sovár vágy, mindenek vágya keltett szívében: szabadabb lehetni!..

— Szabadság és élet ugyanegy, — fűzte tovább gondolatait — oh és mégis hányan vagyunk, akik a hétköznapi munka

A város most végeztette el iskolába be nem irt tankötelességek összeírását.

Az adatok meglepőek voltak, mert míg a legtöbb városrészben az iskolák befogadó képessége a beirt tanulók létszámánál jóval nagyobb így joggal remélhető volt hogy a beiskolázatlan tanulók száma a tavalyinál jóval alacsonyabb lesz, addig az adatok e föltevére alaposan rácafoltak.

De lássuk a számokat: A Belvárosban, hol az iskolák legjobban hozzáférhetőek 13 mindennapi 41 ismétlő és 15 tanonc tanköteles, Újvárosban 91 mindennapi, 233 ismétlő, 13 tanonc, Nádorvárosban 32 mindennapi, 49 ismétlő, 9 tanonc, Szabadhegyen 8 mindennapi 37 ismétlő, Szigetben 60 mindennapi, 57 ismétlő, 11 tanonc. Révfaluban 24 mindennapi, 56 ismétlő és 2 tanonc tanköteles nem jár iskolába.

Az összeírás tárgyában kiadott utasítás a be nem irt tankötelességek szülőinek azonnali megintését is kötelességévé teszi, minek következtében néhányan már be is iratkoztak. A hatóságnak mulhatatlan kötelessége, hogy e tarthatatlan állapoton segítsen, mi nem megy másképen, mint a lelketlen szülők szigorú megbírságolásával. Mert a város legtöbb részében a szülők gondatlan mulasztása, hogy a gyermek iskolába nem jár.

Újváros azonban más elbírálása alá tartozik, itt nem csak a szülők hanyagsága oka a sok iskolázatlan tankötelesnek, itt az iskola hiány is közre munkát. Az újvárosi rk. iskolában már jelenleg is akkora túlszofaltság, hogy itt többé egy tanuló sem lehet elkelyezni. Itt mulhatatlanul iskolát kell felállítani egy négy osztályu iskolát, különben e város rész népoktatásügye rendbe soha se jó. Nagyon üdvös az autonómiának az a szándéka, hogy az újvárosi iskolánál még egy tanítói állást szervez, de ez csak ideig-óraig tartó segítség. Már most meg kell kezdeni egy négy osztályu állami elemi iskola létesítése ügyében a tárgyalásokat.

250 mindennapi tanköteles vár az új iskolára. Ezt az égetően sürgős ügyet halasztani nem lehet ez az államnak a társadalomnak a városnak egyformán fontos érdeke.

Az iskolafenttartóknak azonban még egy fontos kötelességük van, az hogy elemi iskolájukat a törvényben előrt ismétlő iskolával lássák el. A legtöbb elemi iskola csonka. És ez az aka, hogy annyi az iskolába nem jár ismétlő tanköteles, mert azt már még sem lehet követelni, hogy ezek a Nádorvárosból Révfaluba járjanak iskolába.

örökös rabjaivá születünk, holott a Természet nem tesz különbséget ember és ember között; a napfény, világosság és az élet minden feltalálható jósága, öröme mindenki számára egyformán az élettel járó adomány s hogy mégsem így van, ez tisztán emberi csinálmány és egyedül mi vagyunk a vesztetek, e világ szegényei, amiben talán sohasem fogunk egyetérteni...

Egy kis csenevész varróleányka sietett el e percben mellette, akinek igényteien alakjára akaratlanul is ráesett a tekintete. Az első pillanatra fölismerte benne a külvárosi munkásleányt, akinek ócska, férces ruhája tanuskodott foglalkozásáról.

— Szegénynek, mily bicegő a járása, már is mennyire meggörnyeztette a munka, a nehéz erőttől és szépségtől megfosztó kenyérkereset!... szánakozott rajta Jaák.

— És mégis mily szegényes a ruhája, ferdére taposott, rongyos a cipője és fiatal arca már is mily színtelen, fakó!...

Aztán jöttek mások, akiknek szintoly ócska, férces volt a ruhájuk, vérszegény, idétlen az arcuk s elkerülve őt, szintugy futottak haza, a külváros felé.

Jaák ezeket látva egy szomorú könyvet törölt ki a szeméből és képzeletben elkísérte őket szegényes, rideg otthonukba, mellettük volt, míg iztelen, sovány ebédjüket elköltötték és látta életük folyását, nagy

Nagyon helyesen tennék az iskolafentartók tehát, ha minden iskolával kapcsolatosan ismétlőtanfolyamot is szerveznének, még pedig azonnal, hogy ne muljék el egy esztendő sem, melyben akadjon gyermek ki teljes elemi iskolát nem végezte el.

A Horváth pavillon építése.

Ajánlatok felbontása.

A Horváth pavillon építési munkáira hirdetett pályázat ma délelben járt le.

Délután 3 órakor bontották fel a beérkezett 30 pályázatot, a pályázók élénk érdeklődése mellett.

Az ajánlatokat kiadják a mérnöki hivatalnak atszámítás végett és csak azután fognak dönteni a munka kiadása felett.

Pályázatot a következők adták be:

Krausz K. Győr, szobafestő munkára	1132.—
Prettenhoffer I. Győr, lakatos „	3225 90
Réthy Gyula Győr, kőfaragó „	3451 42
Luft E. és tsa Bpest, (mázoló „	3375 55
Luft E. és tsa Bpest, (sz. festő „	1809.—
Grünwald I. Győr, asztalos „	5452 19
Horváth Péter Győr asztalos „	686.—
Birkmayer J. Győr, kőfaragó „	3640 56
Novák J. utóda Győr, üveges „	1880 65
Molnár István Győr, mázoló „	1890 15
Sándori N. és fia Győr, vask. „	12768 20
Süss és tsa Bpest, villámhárító „	1320.—
Weisinger Gy. Bpest kőfaragó „	3702 70
Fischer J. fiai Bpest, kőfaragó „	3466 12
Szalai és Deutsch Bpest vil-	
lámhárító munkáira	1786 25
Knuth Károly Bpest, vízvezeték	
csatorna, melegvíz berendezés	
és közp. gőzfűtésre	29462 48
Hämmerle és tsa Bpest kőfaragó	
munkára	2607 50
Glätz A. Bpest, üveges munkára	1836 89
Fried Zsigmond Budapest gőzfűtés,	
vízvezeték, csatorna, badogos	30666 65
Bründl János Budapest csatorna,	
vízvezeték, fűtés	30617 15
„Doloment“ padozati munkákra	9078 20
Kovács József és tsa Győr az összes	
munkára	98608 35
Hlatky-Schlichter Lajos Győr kőmi-	
ves munkára	48586 40
Crovato Davide Győr padozati	
munkára	7038 79
Törs és Ormai Budapest csatorna,	
vízvezeték, stb.	25624 25

szomorúságaikat, apró örömeiket, mely öröklött nyomorúságukban napjaikat betöltötte.

— Szegény, kéréskező munkásasszony lesz belőletek, vagy testetek árán másképp a gazdagok prédája mindegy, becstelének és megaláztatottak, vagy durva gondokban elöregedő páriák lesztek halálig.

— Ha én szabad lehetnék!... tört elő szívéből a vágy — talán megvalósíthatnék valamit lázas álmaimól, amely egy eljövendő, szebb világot ígér, föltárja mindenek számára egyformán az élet gyönyörűségeit, melyeket most jogtalanul elrejtenek előlünk az erősek és hatalmasak, örökre szerencsétlenné téve minket, kik szegény anyáktól születünk...

A következő percben egy fényes fogat rohogott tova az utc közpén, mire Jaák figyelme most már nyilegyenesen aris irányult. Előkelő, uri fogat volt, melyben drága selyembe öltözött, gömbölyű vállu asszonyok ringatódtak színes napernyők alatt. Mosolyogtak, nevetgéltek, bársonyos, finom arcukról gondtalanság és valódi életkedv sugárzott le. Meglátszott rajtuk mindaz, amit a meszeszerű jólét, a kéjes puha kényelem tesz oly széppé és vonzóvá külsejükön.

Jaakot kínos érzés fogta el.

Mig előbb a mások nyomora és szenvedései fölött érzett szánakozása már kibékítette a saját sorsával és kissé megvigasz-

Első győri angol- és francia divat-szalón.

Minden hölgy, ki elegáns és olcsó ruhát óhajt, keresse fel az én divat-szalómat. Jó és modern szabásról biztosítom a m. t. hölgyeket A legújabb angol- és francia lapokkal rendelkezem. Olcsó és gyors kiszolgálás. — Mélyen tisztelt hölgyeim rendeléseit kéri

Vimposek János, Győr, Rákóczi Ferenc-utca 27. sz. em.

Kürting B. és E. Budapest csatorna, vízvezeték	28479:87
Fuchs Béla Budapest összes vízvezeték	106955:34
Scheiner Gusztáv Győr szobafestő	1274:12
Hets testvérek Győr ács munkára	7764:05
Riemer Miksa gőzfűtés, csatornázási	23488:27
" " " bádigos stb.	2432:55

Vasárnapi levél.

Győr, 1908. nov. 15.

Kedves Heraklesz!

A napokban az esti órákban a Győri Napló riportere rohant végig a Baross-úton. Kíváncsian néztem körül, hogy mi történt? Nem láttam semmi különöset, így azt véltem, hogy a győri riporterek versenyfutást rendeztek, mert néhány lépésnyire utána a Győri Ujság riportere vágatott ugyanolyan tempóban. Mi a menykő ütött ezekhez? Majd később a Győri Hírlap riportert láttam mutató ujjával a homlokán mély gondolatokba mélyedve haladni. Hát ez min tündök? Megszólítottam: „Öcsém, már felelték a puskaport! Min töri kis agyvelejét?” Azt felelte, hogy két konkurensét látta sietni, az egyik már lekészt, a másik meg korán jár, hát miért sietnek? — Ez csakugyan nehéz probléma volt a fiúnak, és folytatta az utját, keresgélve a földön, hogy nem potyogtatott-e el a két konkurens valami kis hírecskét, vagy eszmécskét. Megkérdeztem a Győri Napló szerkesztőjét, hogy mit vitt a riportere a szerkesztőségbe oly sietve? Külön kiadást akart rendeztetni, mondja, a berlini fogásról, előadta a hír autentikus voltát, sürgőnyt, telefont, galambpostát emlegetett, a sürgőnyt a Friss Ujság kapta német tolmács révén, a telefont a Győri Ujság a német császári udvartól, a galambpostát a német hadügy-minisztertől a városházi toronyór, szóval holt bizonyos a Berlinben történt győri szenzáció. Kíttint azonban, hogy a riportereknek csak lázas álmuk volt, mert Berlinben minden csendes, a német császári udvarnak ugyanabban nem szabad önállóan érintkezni — a győri ujságokkal.

Tegnapelőtt a Royal kávéházba tértem be. Ültem az egyik asztal mellé, hol többen is ültek, hallgattam a beszélgetést. Az egyik vendég megborítva közölte a többivel, hogy N. N. közéjükült, holott neki csak az egyes asztalnál volna helye, tartsa be a rendet, szóló sem megy a hármasszertalhoz. Rémülve kerestem az asztal szá-

talódott, most szívből fakadó gyűlölettel telt el, mely ismét lerántotta őt a megfélemlített emberi indulatok gyötrelmeibe.

— Nincs igazság a földön! — zúgolódott, majd nem hangosan, mialatt egyre közelebb ért a lakásához, ahol már várták. Sietnie kellett, hogy nyugodtan elköltöthesse az ebédjét, mert az ideje ki volt számítva.

— Nem! azért sem leszek a gazdagok alárendelt bérence többé, hogy munkámmal segítő társuk legyek galád törekvéseikben, mely erzek és milliók elnyomására irányul.

Nem; kifogom vivni a függetlenségemet még a magam elvesztése árán is, ha kell! Inkább legyek a magam eszméinek elbukott harcosa, mint a lelketlen elnyomók fizetett szövetségese, gyáva rabszolgája!

Elhatározta, hogy hivatalában, a hova járt, nem fog semmit sem mozdítani többé; lemond mindenről, amivel eddig az igazságtalan nagyok érdekeit szolgálta. Nem bírja már tovább. Ha még ezután is tenné, talán a szíve megrepedne.

S most már nem sietett. Ugy érezte magát, mintha már is független és szabad volna, a maga erejében nagynak és hatalmasnak érezte magát. Bizott a maga egyisteniségében, amely megfogja őt menteni eszméinek a jövő számára...

... És mialatt odakint az utcán életet lassan elszibbasztotta a déli verőfény, a nagy köregeteg között egy eltaposott, vöröszínű rózsára újra fölemelte fejét a legelső tavaszi napsütésben...

mát, vajjon nem ültem-e én is számozott asztalhoz; nem találtam számot. Nehány perc múlva az asztalhoz jön N. N. és helyet foglal, köszöntöm, de hidegen fogadják. „Mi cimen ül ide az ur?” Kérdi az előbbi beszélgető. „Ma éjjel a harmadik gyermekem született,” volt a válasz. Erre nyomban barátságos lett a hangulat. Csak most vettem észre, hogy az emberek az új választói törvényjavaslat szerint — kávéznak.

A Magántisztviselők Otthona egyesült a Győri Lloydal. Csodásan szép dolog. Az Otthon igazán otthoni talált, csak most vált igazi otthoná, a Lloyd pedig megtalálta az Otthont, miért is a Lloyd ezután mindig Otthon lesz. Míg a Lloydnak nem volt saját Otthona, az Otthonnak is otthona, világos hogy Lloyd tag is ott honos, ahol az Otthonos. Tovább nem folytatom, mert azt hinné Kedves Heraklesz, hogy én nem vagyok — otthon.

Isten veled!

ifju Barna.

Hirek.

Kovács Pál.

— Győrváros ünnepe. —

Holnap üli meg Győrváros közönsége egyik nagynevű kiváló fiának emléknapját.

Egy évszázad pergett le Kovács Pál születése óta, hosszú idő, hogy feledésbe sodorjon nagy neveket nagy alkotásokat, Kovács Pál emlékét azonban mégis megőrizte számunkra; bár az író emlékét a feledés sokkal nagyobb vézélyvel fenyegeti, mert művészi szavával a költőnek szói, annak izlését tolmácsolja s elfordulnak tőle ha a változó korról a művészi izlés módosul.

A harmincas-negyvenes évek írói közül csak kevésnek emléke él, ma már, csak azoké, kiknek zsenialitása feludott emelkedni azokhoz az általános emberi igazságokhoz, melyek minden korszak gyermekét megtudják ragadni.

Kovács Pál kedvelt író volt korában, neve Kislaludj Károlyval emlegettetett. Műveit az akkor élő szépirodalmi lapok büszkén közölték. Aztán őt is utóléte a művész végzete, az emberiség, új ideálok után tört s magára hagyta az agg írók eszményeivel.

A holnapi ünnep visszaadja számunkra azt a világot, melynek munkásai közt kiváló helyet töltött be Kovács Pál és mi érezni fogjuk a magunk megerősödésére, hogy a becsületes munka sikere még sem a pillanaté, érezni fogjuk, hogy mint a miénk, minden kor magába száll egy-egy percre és siet le róli elismerését és háliját ama kor derék fiairól, kik megteremtették a jelent művészetével, irodalmával, tudományával.

Kovács Pál születésének emlék ünnepe hálijánk és elismerésünk megnyilvánulása a nemzeti kulturánk kitűnő bajnoka iránt.

A tűzoltó-testület kérelme.

Tűzoltók tárgysorsjátéka.

A győri önkéntes tűzoltó-testület, mely szakszerű kiképzésének és haláltmegvető bátorságának számos tanujelét adta: kérelemmel fordul a nemesszívű közönséghez. A tűzoltó-testület, mint minden évben, az idén is, a működés közben munkaképtelenné válható tagjainak segélyezésére rendelt alapítke és a működő tagpénztár gyarapítására tárgysorsjátékot rendez. Akik a közért életüket és testi épségüket mindenkor kockáztatják, kéri a közönség támogatását szerencsétlenül járt bajtársaik részére. Hálijával említjük föl, hogy e támogatást a győri közönségnél mindenkor megtaláltuk. Bizalommal fordulunk most is hozzá.

Tárgysorsjátékunk csak akkor lehet hasznos hajtó a tűzoltó segélyalap javára, ha a kisorsolandó tárgyak beszerzése nem járul a testületre. Azért arra kérjük a tűzoltóság barátait, hogy a sorsjátékhoz ajándéktárgyakkal hozzájárulni sziveskedjenek. Ez ajándéktárgyakat Hauzer György parancsnokhoz

(Arany János-utca), Fördös János h. parancsnokhoz (Ujkapu-utca), Fleischmann Zsigmond alparancsnokhoz (Győrsziget, Temető-utca), Kónig Frigyes (Arany János-utca) és Drobni Antal tisztetekhez, valamint a testület helyiségébe (Munkácsy-utca 4.) lehet küldeni.

A tárgysorsjáték Szilveszter estéjén lesz megtartva a testület helyiségében, egybekapcsolva Pernitz Lajos vendéglőjében nagyobb szabású ünnepéllével. A sorsjegyek ára darabonként 20 fillér.

A közönség támogatásában a tűzoltó-testület működésének elismerését fogják látni.

Bihar Jenő
par. segédtsz.

Fördös János
h. parancsnok.

Kemény-Schiffer kamarahangversenye.

November 21-én.

Folyó évi november hó 21-én tartja a Kemény-Schiffer-féle kamara négyes társaság a Győri ének- és zeneegylet közreműködésével a Lloyd termeiben nagy hangversenyét.

A f. é. november hó 21-én Budapesten tartott hangversenyéről szóló fővárosi tudósítások az elragadás hangján irnak e hírneves művész társaság produkciójáról, így csak helyénvalónak találjuk azt az érdeklődést, mely e hangverseny iránt műértő közönségünk körében nyilvánul. Különösen kiemeli a kritika az itteni hangversenyen is előadásra kerülő „Glazunow“-fele kvartettet, mely fényes interpretálással mutatott be.

Belépő jegyek kaphatók Rösler Károly Czuczor utcai könyvtársánál.

A helyi hajózás.

Az orsz. hajózási egylet támogatása.

A város közönsége élénk érdeklődéssel kíséri a helyi hajózási ügyét, amely kétségtelenül hivatva lesz úgy a vármegyére, mint a város kereskedelmét, iparát fejlettebbé, a közéletményeit olcsóbbá tenni.

A helyi hajózási ügye egy nagy lépéssel ment előre most, hogy az országos hajózási egyesület legutóbbi ülésén foglalkozott a kérdéssel, s azt magévá tette.

Városunkból ezen az ülésen dr. Szauter Ferenc tanácsos és Éhler Antal, a helyi hajózási megoldására alakult bizottság előadója.

Az országos egyesület hosszabb beható eszmecsere után elhatározta a győri helyi hajózási legmesszebbmenő támogatását s így szinte bizonyos, hogy a 25000 kor. állami támogatást az egyesület megnyeri.

— **Jolán napja.** A tanító nőképző intézett növendékei szeretettel ünneplik minden évben Karsay Jolán névünnepe. November 16 án d. u. 5 órakor ünnepelik ez évben a névnapot a következő műsorral. Thern Károly: Magyar suite. Zongorán előadják: Klénner E. és Pataky A. IV. éves növ. Nagymama mesél. Élőkép. Alakítják: Kremser J., Kraxner E. II. éves, Bölöni L. III. éves, Benes K., Latesz E., Lénner A., Lexa H., Markovszky M., Rothausser O. gyak. isk. növ. Radó Antal: Vigasz. Szavaija: Zechmeister Ida III. év. növ. Szent éj. Élőkép. Alakítják: Klénner E., Ocskay E., Sándor V. IV. éves, Jády G., Kéler I. III. éves, Vidonyi A. II. éves, Bárdos O., Lőrinczy E. I. éves Kramolin I., Nyáry P., Stinner K., Zittrich V. gyak. isk. növ. Stojanovits: Részlet „János vitéz“-ből. Éneklik: Kajtár M. és Nagy I. II. éves növ. Zongorán kíséri: Komjáthy II. év. növ. L. Marsits: Apolló jout ad. Bohózat. Személyek: Apolló Kuliszeky M. III. é. növ. Clío Ocskay E. IV. é. növ. Thalia Bogdány K. III. é. növ. Melpomeue Nagy M. IV. é. növ. Terpsichore Pentsy E. IV. é. növ. Polynymia Bontz R. IV. é. növ. Calliope Noszágh E. IV. é. növ. Erato Varga M. IV. é. növ. Enterpe Vértessy E. IV. é. növ. Urania Vidonyi I. I. é. növ. Scherzo: Élőkép. Alakítják: Demetrovits M., Czizler J., I'só G., Lipter I. IV. év. növ. Dienzl: Két baba históriája. Daljáték. Zongorán ki-

sérik: Pa
— Japán
szár baba
denféle e
nése. Élő
Vass I., V
Herodek
és énekk
IV. éves

felavatá
felavatása
tében fel
János-ut

22-én dé
kalmazott
országos

ben. A
sorát az
Asztaltárs
gyermek
sapkáig a
22-én, j
házi ünne
vendéglő
tor pléba
tartja.

napban a
52 fillérb
ság 673
város pé
Az előfog
tett meg
dig a vá

gyűlése
vasárnap
rendes kö
ségében
zölt tárgy
tel az ös
az elnök

gyei gaz
tart hat
folyamot
móthon
sonló tar

városunk
szeméthe
esetleg, l
szerződés

héten a
felügyeln
Krebs J
dányi Dé
mann G
Dr. Reich
kabné, p
baton Ke

ten köve
letet: Hé
Jolán, sz
Viola Jol
Ilus, szor

több vid
A földm
gyei gaz
össze m
juk van.

sághoz r
közöze
ki magat
hivatal
uriaházak
kon át,
Az illető
sovány.

Teréz el
ság által
A cseléd
vánította

sérik: Pataky A. és Bontz R. IV. éves növ. — Japán baba: Kató M. II. év. növ. — Huszár baba: Massányi J. III. év. növ. és mindenféle elképzelhető baba. Királyleány plihenése. Élőkép. Alakítják: Ács V. Pataky A., Vass I., Vértessy E., IV. éves növ. Kerner-Herodek: A magyar dal. Melodráma zongora és énekkel kísérettel. Szavalja: Pentsy Erzsi IV. éves növ.

— **A protestáns kör helyiségének felavatása.** A protestáns kör helyiségének felavatása holnap fog nagy ünnepség keretében felavatni. A kör helyisége Arany János-utca 2 szám alatt van.

— **Vasutasok érkezte.** Folyó hó 22-én délután 3 órakor tartják a vasúti alkalmazottak gyűlésüket, melyen a vasutasok országos hitelbankja ügyét fogják tárgyalni.

— **Gyermekfelruházás Győrszigetben.** A szegény gyermekek felruházásának sorát az idén is a Győrszigeti Első Magyar Asztaltársaság nyitja meg. Harminc szegény gyermeket ruház föl teljesen, csizmától kezdve sapkáig az asztaltársaság. A felruházás e hó 22-én, jövő vasárnap délután 5 órakor lesz házi ünnep keretében Fleischmann Zsigmond vendéglőjében. Az ünnepi beszédet Nagy Viktor plébános, törvényhatósági bizottsági tag tartja.

— **Katonai kiadások.** Október hónapban a katonai elszállásolások 2107 kor. 52 fillérbe kerültek, melyből a katonai hatóság 673 kor. 44 fillért térített meg, így a város pénztárát 1434 kor. 8 fillérrel terheli. Az előfogatok költségeiből 252 koronát térített meg a katonaság 8 korona 16 fillért pedig a város fizetett.

— **A kereskedelmi társaság közgyűlése.** A „Győri Kereskedelmi Társaság” vasárnap d. u. 3 órai kezdettel tartja évi rendes közgyűlését, ujonnan átalakított helyiségében (Deák Ferenc utca 18.) A már közölt tárgysorozat fontosságára való tekintettel az összes tagok szíves megjelenését kéri az elnökség.

— **Kosárfonó tanfolyam.** A vármezei gazdasági egyesület jelenleg Ásványon tart hat hetes kosárfonó tanfolyamot. A tanfolyamot. A tanfolyam befejezte után Gyirmóthon esetleg Kőnyban is rendeznek hasonló tanfolyamot.

— **Győr mintájára.** Szekszárd kérte városunkat, hogy az utcatisztítás és házi-szeméthyordásra vonatkozó szabályrendeletet, esetleg, ha a munka bérbe lenne adva, a szerződés egy példányát küldjék be.

— **A ferencvárosi népkonyhában** a héten a következő hölgyek lesznek szívesek felügyelni: Vasárnap Sördén Lajosné, hétfőn Krebs Józsefné, Óveges Gizi, kedden Csodányi Dénesné, Kara Ferencné, szerdán Friedmann Gizella, Weisz Aranka, csütörtökön Dr. Reichenfeld Zsigmondné. Hatschek Jakabné, pénteken Grunwald Camiláné, szombaton Keller Paula.

— **Ujvárosi népkonyhában** jövő héten következő hölgyek teljesítik a felügyeletet: Hétfőn Mencs Ignácné, kedden Rummy Jolán, szerdán Templa Irmus, csütörtökön Viola Jolán, pénteken Mayer Ilus, szombaton Schneider Ida.

— **A burgonya inség.** Az ország több vidékén nagy a burgonya szükséglet. A földművelésügyi miniszter leirt a vármezei gazdasági egyesülethez, hogy írják össze mindazokat, akiknek eladó burgonyájuk van.

— **Szélhámos vendég.** A szolgabíró-sághoz megkeresés érkezett egy szélhámos körözése iránt, aki Szabó főmérnöknek adva ki magát, mint a pozsonyi államépítészeti hivatal főnöke Füssön és Csicsón egyes uriházakhoz szállásolta be magát, ott napokon át, mint vendég kiszolgáltatta magát. Az illető főmérnök 36 éves és feltűnően sovány.

— **Elveszett cselédkönyv.** Koczor Teréz elvesztette a szentmártoni szolgabíró-ság által, részére kiállított cselédkönyvet. A cselédkönyvet a hatóság semmisnek nyilvánította.

— **Halottak.** Az elmúlt hét halottai a következők: Kertay Lászlóné született Tóth Erzsébet, 34 éves. Kneif Mark magángázó, 77 éves, agykór. Nagy Irma, 6 hónapos, bélhurut. Tóth Julia, 7 hónapos, göres. Kovács Róza, 84 éves, agykór. Özvegy Möricz Jánosné született Kardos Lenke, korcsmáros, 77 éves, lövés által. Özvegy Molnár Lajosné született Horváth Mária, 71 éves, szivhűtés. Özvegy Mayer Józsefné született Varju Zsuzsanna, 78 éves, végegyengülés. Varga László, 7 hónapos, bélhurut. Grosz Jánosné született Steiner Anna, 60 éves, szervi szivbaj. Pill Ferencz, gyári munkás, 16 éves, tüdőgümőkór. Gósi Katalin, 4 naps, a veleszületett gyengeség, következtében halt meg.

— **Házassulandók.** Az elmúlt héten, Lövi Máttyás és Seidner Gizella, Schimkl János és Janko Mária, Varga Imre és Fekete Katalin, Steiner Ábrahám és Wittmann Róza, Kovács István és Wirth Mária, Rozner János és Warter Borbála, Bakits János és Svenczperger Katalin, Lovász József és Lusztig Teréz, Kovács Ferencz és Horváth Matilla, Minarik János és Császár Veronika, Simon Károly és Pintér Kornélia, Keller András és Konradzky Anna, Molnár János és Máté Ágnes, jelentették be az anyakönyvezetónél házassági szándékukat.

— **Kaszirnök alkonya.** A kasziros kisasszonyok sem sokat köszönhetnek a bus idők járásának, — beborult felettük és sajnos, már ki sem derül nekik többé. Héj, mi más volt akkor még az élet, mikor a kassza tündérének mosolyáert tucatban állott és udvarolt az epedő aranyifjuság! A kassza mosolygós tündére egykor királynőként tündökölt a kassza mellett, uralkodott a férfiépésen és tündöklése sugaraival beragyogta a füstös kávéházakat. Tempora mutantur... változnak az idők... A kassza királynőinek hatalma is elenyészik s eloszlik a varázs, mely bájos alakjaikat környezte. Egyes városokban először szabályrendeleteket hoztak ellenük és megtiltották a kávé uraknak, hogy negyven éven aluli kasziros kisasszonyokat alkalmazzanak. Boldog Isten, még egy igazi királynénak is sok a negyven esztendő, menyivel inkább elviselhetetlen a kassza királynőjének. Negyven éves kasziroknak lenni egyértelmű a teljes lemondással, több ennél, — ez már saját vágyaink temetése ez a teljes reménytelenség... És sajnos, még a negyven éves kasziroknak és elváltak most már reményeiket. Több város tanácsa kimondotta, hogy kasziros kisasszonyok egyáltalán nem tarthatók ezentul a kávéházakban. Most, hogy még a hideg szívű miniszter is helyben hagyta ezen határozatot, joggal monhatjuk, hogy örökre beborult a kassza királynőinek.

— **Eltiporták a lovak.** Szabó István kocsis lépésben hajtotta a sétatéri hidon. A kocsis elé került Hamweisz Ferencné 62 éves újvárosi asszony, aki nagyot hall és így nem hallotta a kocsis figyelmeztető kiáltásait. A kocsis átment az asszony lábán és könnyebb sérülést okozott. A sérültet dr. Leszlauer Lipót vette ápolás alá.

— **Lázárék az utcán.** Lázár Mihály és neje és Lázár Elek valamelyes ügyben tanuskodtak. Nem tetszett a vallomásuk ifj. Lázár Józsefnek, ennek nejeének, nemkülönben Lázár Sándornak. A Lázárék összeveszték a Festő-utcán nyílt színen, s a rend csak akkor állott helyre, midőn Lázár Mihály ijesztésül egy töltött forgópisztolyt fogott a tüllekedőkre. Lázár Mihályék így mondták el ezt az őrtálló rendőrnek.

— **Szurkáló legény.** Knebli Györgyné feljelentést tett a rendőrségen Kis János ellen, aki férjét a Hosszu-utcában feltövon szurta. A sérültet a kórházban vették ápolás alá. Kis János a rendőrségen mindent tagadott és részegségével mentegetőzött.

— **Próba szerencse!** A legszerencsésebb osztálysorsjegyek a győri dohánynagy-áruházaiban Fleischmann Mór főelárusítónál kaphatók. Az I. osztályra egy egész 12 kor., fél 6 kor., egy negyed 3 kor., egy nyolcad 1 kor. 50 fillér.

— **Porosz szén** I-ső minőségű, dió vagy kocka kapható a városi gazdasági hivatalnál (Városház, II. emelet, 64. sz. alatt) a vevő pincéjébe szállítva métermázsanként 4 koronáért.

— **2000 drb. női- és gyermek-felöltő** érkezett a budapesti női felöltő áruház lerakatába Győr, Baross-ut 13. Zink-féle ház. Hol pelüsch kabátok 7 forinttól, posztó paleto 4:80-tól, pongyolák 3:50-től feljebb. Eladásra kerülnek selyem blous, míg a készület tart 3:50 kr. Szörme Colyek és Muffok 1:50-től feljebb.

— **120 cm. széles** tiroli posztó kosztümökre minden színben kapható; métere 72 krajcár Berger és Perczel nagyáruházában Győr, Baross-ut 12. sz. a. szerezhető be.

— **A következő szerencse.** Hiába mondjuk általánosságban szerencsésnek, kiszámíthatatlannak a szerencsét, sok esetben éppen megfordítva van a dolog. Sokszor szinte meg hűséggel szegődik a jó szerencse egy helyre és rendületlenül állandó is marad. Jó tanúság erre a budapesti Gaedicke-bankház, mely mint a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítója az egész országban szinte közmondásosan ismert állandó szerencséséről. Sok millióra megy az összeg, melyet a bankház szerencsés ügyfeleinek juttatott és a most lejárlott sorsjátékban is számtalan nagy nyeresémet fizetett ki váratlan boldogságára sok családnak. A Gaedicke A. bankház (Kossuth Lajos-utca 11.) ezen páratlan szerencsésje, meg az a gyors, pontos ügykezelés, melyben itt a vevőnek része van, könnyen megmagyarázzák óriási forgalmát és kedveltségét.

— **Dr. Raab Géza ügyvédi irodájában** Baross-ut 18. számú házba (Arany János-utca sarok) helyezte át.

— **Dr. Páncél Jenő fogorvos, ki néh. dr. Steiner Mór régi jönevű fogorvosi műtermét átvette és jelenleg külföldön tartózkodik, december hó folyamán fogorvosi rendeléseit megkezdi.**

Színház.

Műsor:

Vasárnap: d. u. Csókkirály.
Este: Öreg kérők ezt követi
Báلكirálynő.

Hétfőn: Cigánybáró.
Kedden: Naftalin.
Szerdán: Lili.
Csütörtökön: Biboros.
Pénteken: Naftalin.
Szombaton: A baba.
Vasárnap este: A baba.

KÖZGAZDASÁG.

Heti jegyzék.

A győri piaci árak november hó 14-én a következők voltak:

	Nagy	Közép	Alsó
Buza:	24 00		
tiszta	—	24 40	24 20
közönséges	20—	—	—
Rózs	10—	19 80	19 60
Árpa	17—	15 70	16 30
Zab	—	16 80	16 60
Kukorica	15 60	15 40	15 20
Köles	13 40	13 20	13—
Bab	19—	18 50	18—

Burgonya (egy zsák) Sárga 5— Rózsá 4 40 Kék 3 80
Széna: két lovas kocsis 55— 50— 45—
egy métermázsá 8— 7— 6 40

Bor (egy hectoliter) Ó-bor 72— Uj-bor 56—

Liszt (egy mm) Láng 38— Zsemlye 35— Kenyér 32— Barna 30—

Zsupp (párja, egy kilo) —76 —72 —68

Hal: Csuka 1 60. Ponty 2— Harcsa 2 90

Behozatal.

Buza	1000 mm.	Köles	30 mm.
Rózs	900 "	Bab	10 "
Árpa	400 "	Burgonya	300 "
Zab	40 "	Hal	6 "
Kukorica	1000 "		

Budapesti terménytőzsde árjegyzés.

Zárlat d. u. 1 órakor.

Az árak 50 kilógrammonként.

Buza (októberi)	1075—76
Buza (áprilisi)	1261—62
Rozs (októberi)	920—21
Rozs (áprilisi)	1055—56
Zab (áprilisi)	851—52
Tengeri (májusi)	749—50

Kiadótulajdonos: a „GYŐRI NAPLÓ” ujságvállalat.

Ritka alkalom
elszöndü férfi sevro cipő
19 korona helyett
12 korona,
mig a készlet tart
Kardos J. Jenőnél,
Baross-ut 12.

Magyar királyi államvasutak Igazgatósága.

296926/F. II. sz.

Menetrendmódosítás a vojtek-németbogsáni vonalon.

Az oravicza—resiczabányai h. é. v. németbogsán—resiczabányai részvonalának megnyitása napjától a vojtek—németbogsáni vonalon közlekedő 5478. személyszállító tehervonat menetrende csekélyebb mértékben, a jelenleg Németbogsántól csak Gáttájáig közlekedő 5477. sz. személyszállító tehervonat menetrende pedig olyképp fog módosulni, hogy Németbogsánról a jelenlegi 2 óra helyett már d. u. 1 óra 25 perckor fog indítani és Vojtekig fog közlekedni, hol Bázias felé csatlakozást nyer.

Budapest, 1908. november 11.

A forgalmi főosztály igazgatója:

Kotányi.

Ha Budapestre megyünk

el ne mulasszuk **Kaszás Lajos**

nagyvendéglőjét (volt MUHR vendég'ő)

Népszínházzal szemben Rákóczi-ut

felkeresni, mert csak itt lehet igazi magyar konyhát találni.

A győriek kedvelt találkozó helye.

Kitünő móri és csopaki borok.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka
egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyult **köszvényénél, oszúznál és meghűléseknél, bedörzsöléséppen használva.**
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

AKI

állást keres, vagy kínál, venni vagy eladni akar, általában eredményesen hirdetni, illetve hirdetéseket szembetűnő formában és a célnak leginkább megfelelő legalkalmasabb újságokban vagy folyóiratokban elhelyezni óhajt, az mindenkor tárgyilagos tanácsban és lelkiismeretes legelőszöbb kiszolgálásban részesül

Jaulus és Társa
(Haasenstein és Vogler)

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

legrégibb, még 1855-ben alapított hirdetési iroda által.

Ujságkatalogust díjmentesen küldünk.

Telefon 34—45.

Angol és francia ruhák,

a legegánsabb kivitelben

Kandi Róza

női varrótermében

Győr, Czuczor Gergely-utca 22. szám alatt készülnek.

Rábaszabályozó-társulat Igazgatósága.

2851/1908. szám.

Felhívás pályázatra.

A Rábaszabályozó-társulat választmányának f. hó 10-én hozott 103. számú határozata alapján pályázatot hirdetek a f. évi augusztus hó 5-én megtartott társulati közgyűlés által szervezett ártértekkönyvvezetői állásra, mellyel 3200 korona fizetés és 1000 korona lakbérilletmény élvezete jár.

A pályázati feltételek a Budapesti Hirlap, Az Ujság és az Egyetértés napilapoknál folyó hó 15-iki, illetve következő napokon megjelent számaiban részletesen közölvék.

Győr, 1908. november 13.

Bíró Elek

kir. műszaki tanácsos,
igazgató főmérnök.

Kutyák részére!

legyenek ezek bár vadász-, luxus-kutyák, vagy ölebek,

nincs jobb tápszer, mint

Fattinger
kutyalepénye

Tápanyagokban gazdag, kiadó, könnyen emészthető és legjobb hatású.

50 kg. 23 korona a gyártelepről szállítva

5 kg. 3 kor. 20 fillér bérmentve

Tápszerek fiatal kutyák, gyenge kutyák, továbbá baromtiak, fécánok, galambok és házi nyulak részére.

Árjegyzéket ingyen küld:

POLSTERER H., állateledelgyár.
Wiener-Neustadt (Bécs Ujhely)

Több mint 250 első díj!

Vizsgázott erdőéri állás üresedett meg Hőveji község — Sopron megye — határában fekvő prépostsági birtokon. Az állás azonnal elfoglalandó. Fizetés megegyezés szerint, jelentkezhetni a bérlőnél Vincze-majorban.

Thierry
Legkevesebb
legjobb házias
köhögés, me
gyulladás kös
sorvadás, taly
eli
Védőangyal
gyógytár
Raktárak Bud
Egger J. és E
Győrben

SCHMIDL L. GYÖR

Hazánk elsőrangú gyára.

Kakaópor, csokoládé és finom cukorkák.

Egy napi termelőképeség 5000 kgr. Illusztrált árjegyzék ingyen!

Uj és jutányos angol- és francia szabóság.

Tisztelettel értesitem a m. tisztelt hölgyeket, hogy több évi nagyvárosi munkás- és szabászati tapasztalatom után Bécsből jöttem t. Hajdu Róza divattermébe Győrbe, hol hosszabb ideig mint munkás és szabász voltam alkalmazva és ez idő alatt a m. t. hölgyek legnagyobb meglepedésükkel tüntettek ki. Ezek után kérem a m. t. hölgyközönséget, hogy ujonnan nyílt

női szabóságomat

Győr, Tejfeles-u. 5. szám I. emelet alatt szíves megrendelésekkel felkeresni kegyeskedjék.

Kiváló tisztelettel Szolecki János és neje Zalka Róza, volt midervarrónő.

Disznóság!

Minden szombaton és vasárnap házilag készített

disznótoros vacsora

kapható OPITZ RUDOLF vendéglőjében

Győr, Teleky-utca 47. sz.

A vendéglői helyiség egy csinos és kényelmes étteremmel kibővített.

Egyedül valódi csak THIERRY BALZSAMA

a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megküldés 12/2 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges utazó-családiüveg 5 korona. — Csomagolás ingyen.

Thierry Centifolium-Kenőcse.

Legkevesebb megküldés 2 doboz 3-60 korona. A legjobb háziszerek gyomorba, gyomorégés, görcs, köhögés, mellbaj, belső szervezet mindennemű gyulladás köszvény, tagszagatás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, daganat, mindennemű sérülés stb. ellen. — Így tessék címezni:

Védőangyal gyógytár Thierry A., Pregrada Rohics mellett.

Raktárak Budapesten: Török József gyógyszerész, Egger J. és Egger Leó dr. és Vértes L. Lugos. Győrben kapható: Dr. Fiesch Emilnél.

Schicht szarvasszappana a legjobb

Fehérneműm' frigyelik, Bónna egy folt sem létezik; S hogy oly szép fehér, Mondom miér! Szappant csakis Schichtől vegyen, S az is szarvas jegyü legyen.

Minden jó anya leányának a kelengyén kívül még a következő igen értékes tanácsot fogja adni: „Ovd' fehérneműdet a közönséges, jóllehet olcsó szappanoktól. Csakis Schicht szarvasszappannal moss, akkor finom selymes vázsnál, a kényes estpékek és, puha flanelk, valamint a többi fehérnemű is, legyen az fehér vagy színes, finom vagy durva, olyan marad mint az új, mert Schicht szarvasszappana kiméli és konserválja a szövetet. Ha minden tisztási célra kizárólag Schicht szarvasszappant fogod használni új otthonodban, sok fáradságot, munkát és pénzt fogsz magadnak megtakarítani.”

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban

Szent-Lukácsfürdői

„Kristályforrás”

ásványvíz.

Étvágyat javít. — Gyomorrontást akadályoz. Kapható minden jobb fűszer és vegyeskereskedésben.

Főraktár:

Alexy Géza fűszerkereskedőnél Győr.

Kiadó lakás!

Árpád-ut 26. sz. alatt (a Kaczander-féle házban)

öt szoba

fürdőszobával és mellékhelyiségekkel május elsejére.

„M-i-i? — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jakobi-féle Antinicotin-cigarettafüvek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI“ jelzéssel valódi! Minden fadoboz egy érdekes búvészártyát tartalmaz.

Kosztelitz Vilmos

Győr, Deák Ferenc-utca 4. sz. (a huspiac sarkán.)

Raktáron tartok:

Styria, KAYSER, Alfa kerékpárokat.

A világhírű eredeti

Viktória varrógépeket,

melyek igen alkalmasak a himző munkára.

Kayser, Rast, Gasser, SINGER varrógépek kaphatók kedvező fizetési feltételek mellett.

5 évi jótállás mellett.

Róth bankházak BUDAPEST.

Bank központunk:
VI. Váci-körút 45. szám.
Bankhelyiségek:
Nagymező-utca 70. sz., Podmaniczky-
utca sarok.
Díjtalanul nyújtunk bárkinek szak-
szerű fölvilágosítást.
Válaszbélyeg mindenkor melléklendő.

Folyósítunk:

Törlesztéses kölcsönöket földbirtokra 10—75 éves törlesztésre 3 $\frac{1}{2}$ %-3 $\frac{1}{2}$ %-4 $\frac{1}{2}$ %-os kamatra készpénzben.
Jelzálog kölcsönöket II-od és III-ad betáblázásra 5—15 Ovre 5%-al, esetleg 5 $\frac{1}{2}$ %-al.
Személy- és váltófárcahlfelt iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyéneknek 2—10 $\frac{1}{2}$ évi időtartamra
Tisztviselői kölcsönöket állami törvényhatósági, községi tisztviselőknek és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre kezes életbiztosítás nélkül. Ugyanczekeknek nyugdíjaira is.
Értékpapirokra, vidéki pénzüntézetek és vállalatok részvényeire értékük 65%-áig kölcsönt nyújtunk az Osztrák-Magyar Bank kamatlába mellett. Tőzsdemegbizásokat a budapesti és külföldi tőzsdéken letkiismeretesen és pontosan teljesítünk, mindenkori eredménynyel az árfolyamokat naponta díjtalanul közöljük.
Konvertálunk bármely belföldi pénzüntézet által nyújtott jelzálogos-, törlesztéses-, személyi- és váltókölcsönt. Mindennemű bel- és külföldi értékpapírt napi árfolyamon veszünk és eladunk. Pénzügyi szakba vágó minden reáli ügyletet a legnagyobb pénzcsoportáknál levő összeköttetéseinknél fogva legelőnyösebben bonyolítjuk le. Ba kházunk képviselőjére megbízható egyéneket felveszünk.
Győrvármegye vezérképviseletége: lapunk kiadóhivatala.

Mielőtt szükségletét beszerezné
férfi és női cikkekből a téli
— idényre, tekintse meg —

Schiller Vilmos

■ olcsósági áruházát ■

Kazinczy-utca 11. Takarékpénz-
tári épület, hol jó árut olcsón
vásárolhat. — Szolid kiszolgálás.

200 hektoliter űrés hordók 1—2 és
3 hektoliteresek jutányos árban eladók.
Klein József fiainál, Csorna, Sopron megye.

Legjobb I. rendű

szalon dió porosz szén

4.60 korona házhoz szállítva.

Por és szágmentes, emiatt különösen
ajánlom olyanoknak, kiknél beteg van a
házban. Kérjen egy próbamegrendelést,
készséggel szállítok házhoz 25 kilót is. —
Együttal szives figyelembe ajánlom óriási
raktáramat gazdasági kötelekből.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását
Kiváló tisztelettel

Fekete Antal Győr, Ujlak 8.

150.000 korona vagyonnal bíró ha-
jadon, földbirtokos leánya, 21 éves, férjet
keres. Azonkívül még több száz vagyonos
parthie előjegyzésben úgy hogy minden
igénynek bármikor megfelelhetünk. Fordul-
jon minden házasulandó Schlesinger cég-
hez, Berlin 18.

Városi iroda: Andrassy-ut 52 b. Telefon 251.
Telep: Máv. Teher p. u. Telefon 285.

Mayer Ernő

felhívja a n. é. közönség szives figyelmét
köszöntelepére, szállít:

4 koronáért
la porosz köszenet,
3.20 koronáért

fatai darabos szenet vagy
fatai tojás brikettet
100 kg.-ként, pinczébe lerakva.
Pontos súlyért szavatol.

Naponta egy főnyeremény GAEDICKE-nél.

Immár szállóigévé vált ez a mondás, mert a most befejezett 6. oszt. alkalmával nem volt húzási nap, hogy
**Gaedicke bankháza ügyfeleit egy
főnyereményről nem értesítette volna.**

Az eddig elért fényes eredményeink utolérhetetlenek.

Kísérise meg szerencsédjét

Gaedicke bankházában

s ön bizton számíthat eredményre!

A XXIII-ik sorsjáték I. osztályu húzásához, mely november 19. és 21-én leszen,

ajánlunk

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad sorsjegyet
12.—	6.—	3.—	1.50 koronáért.

Postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

Naponta egy
főnyeremény
Gaedickenél!

Gaedicke bankház

Budapest
Kossuth Lajos-u. II.

Naponta egy
főnyeremény
Gaedickenél!